

Katona Zsigmond

Katonatelepi KÖZÜGYEK

III. évfolyam 6. szám | 2017. június

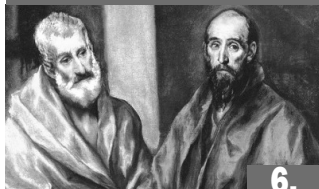
MEGJELENIK HAVONTA

SPORTPÁLYA-ÉPÍTÉS

4.

AZ APOSTOLOK

6.

MIRE VIGYÁZZUNK NYÁRON?

8.

HÍRŐS KUPA

12.

Június: Szent Iván hava, nyárelő

Nézz csak körül, most dél van és csodát látsz,
az ég derűs, nincs homlokán redő,
utak mentén virágzik mind az ákác,
a csermelynek arany taréja nő
s a fényes levegőbe villogó
jeleket ír egy lustán hősökdő
gyémántos testű nagy szitakötő.

(Radnóti Miklós: Június)

Többféle, történelmi korok szerinti magyarázat létezik a hónap elnevezésével kapcsolatban...A római mitológia szerint, a hónap névadója Juno volt, akit a házasság és gyermekáldás római istennőjeként tartanak számon. A Június római ünnepei is alátámasztják ezt a nézetet. (például 1-jén ülték meg Juno temploma avatásának emlékünnepe). A magyar népi kalendáriumban Szent Iván hava, de sokszor említik nyárelő havaként is. Június régi magyar neve Rák hava, illetve Szent Iván hava. Utóbbi nevét a szokáshoz híven a Rák hó (jún. 22/23-júl. 22/23.) első dekádjának legjelentősebb szentjéről, Keresztelő Szent Jánosról nyerte.

A hónap jelképe sárgászöld ruhás, repülő ifjú, fején éretlen kalászkoszorúval, jobb-
jában a hónap jegyének, a Ráknak a jelével, baljában a hónap terményeivel teli tál. Ábrázolták árpát sarlózó pa-

rasztlegény képében is, homlokán len koszorúval.

Több jeles vallási ünnepet is ebben a hónapban tartanak meg, melyek közül a legfontosabb Pünkösöd ünnepe, ami a Húsvétól számított 50. napra esik, az idén ez június 4.-5. Keresztelő Szent János születése viszont mindig június 24-ére esik, mely napot a néphagyomány leginkább Szent Iván napként ünnepel.

A hónap fontos csillagászati eseménye a nyári napforduló, mely június 21-én van, de a köznapi emberek számára Szent Iván napjához kötődik,

jóllehet a Biblia Keresztelő Szent János név és születésnapjára teszi ezt az eseményt, ami június 24-én van. A János név a szláv nyelvekben Ivánnak felel meg, elterjedése annak tulajdonítható, hogy a kereszténység felvételének kezdetén a papok görög szláv nyelven hirdettek ígét.

A keresztény világban számos más fontos ünnep esik júniusra. Medárd püspök, (†560) napjához szerte Európában időjárás-
regulák fűződnek, amelyek évszázados megfigyeléseknek a szent neve napjához kapcsolt,

népszerűen megfogalmazott eredményei. Ha most esik az eső, akkor a következő negyven napon hasonló lesz az időjárás, ha nem esik, negyven napig tartó szárazság következhet.

Szentháromság napja, állítólagos székelyföldi nevén „kicsipünkösöd”, a pünkösöd ünnepét követő első vasárnap, vagyis idén június 11.

Az Úrnapija katolikus főünnep, teljes nevén az Úr Szent Testének és Szent Vérének ünnepe., melynek napja eredetileg a Szentháromság vasárnapja utáni csütörtök volt,

és sok helyen ma is akkor ünneplik. Magyarországon és több más országban (például Angliában és Walesben) a húsvéti időt lezáró Pünkösdvasárnap után két héttel tartják. Jellemzően körmenet kapcsolódik hozzá. Az idén június 15-re esik.

Június 29-én ünnepeljük Szent Péter és Szent Pál napját. Az apostolok, akik ezen a napon szenvedtek vértanúhalált régi egyházi ünnep, de számos népi hagyománnyal is összefonódik.

Szent Péter a halászok védőszentje, hiszen maga is halász volt, mielőtt Jézus tanítványai közé állt. A halászok régen ezen a napon tartották a céhgyűlést, a legény- és a mesteravatást. A lakatosok is patrónusuknak tekintették, mivel őt bírta meg az Isten a Mennysorság kulcsainak őrzésével, ezért általában kulccsal a kezében ábrázolják.

SZENT PÉTER ÉS PÁL APOSTOLOK

Péter-Pál napja őszi ünnep, ezen a napon kezdődik az aratás, mivel a néphit úgy tartja, hogy a búza töve „Péterpál-kor” megszakad. Sokfelé ek-

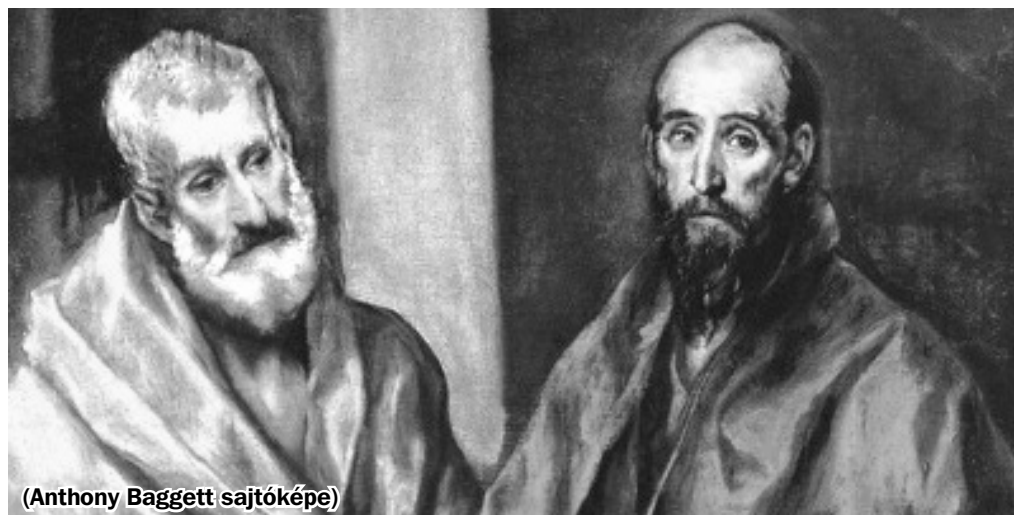
kor kezdték vágni a rozst, a búzát. Ha ez utóbbi még nem érett meg a betakarításra, akkor egy-két kaszasuhintást végeztek, csak hogy képletesen megkezdjék az aratást. A templomokban az aratók miséjén megáldották az aratás szerszámain, hogy áldás legyen a búzán, azaz az „életen” is. Péter-Pál valamikor dologtiltó nap volt. Sokfelé

ekkor fogadták fel a gazdák a kaszálni tudó részes aratókat és a napszámosokat. A hiedelem szerint a hajadonok közül, aki elsőként hallja meg a harangszót, év végéig biztosan férjhez megy.

A világi, történelmi események közül nem mehetünk el említés nélkül a Pedagógus nap mellett (június első vasárnapja). Bízunk benne,

hogy a Mathiász János iskolában is méltóan megemlékeznek erről, mind a tanulók, mind a szülők.

Az újkori magyar történelem egyik legszomorúbb gyásznapija június 4. Az I. világháborút lezáró ún. Versailles-Washingtoni békerendszer részeként írtatták alá a magyar delegációval a békeszerződést a Kis Trianonnak nevezett palotában 1920. június 4-én. Ezzel a békediktátummal nemcsak az Osztrák-Magyar Monarchia tűnt el a térképről, hanem Magyarország elvesztette területe jelentős részét (területe 282 870 km²-ről 92 607 km²-re csökkent), a lakosság létszáma pedig, mintegy 10 millió fővel kevesebb lett. Erre az eseményre emlékezünk TRIANON EMLÉKNAPJÁN. Az évfordulóhoz kapcsolódik Dr. Fischer László gyermekorvosunk új verse, melyet a kultúra rovatban olvashatnak.

(Anthony Baggett sajtóképe)

KATONATELEPI KÖZÜGYEK

Kiadó: Kecskeméti Katonatelepi Ifjúságért Alapítvány, 6000 Kecskemét, Katona Zs. u. 3.

Felelős kiadó: Lázár János, a kuratórium elnöke • Felelős szerkesztő: dr. Kerényi Zoltán

Szerkesztő Bizottság: Kisberk Hella, id. Tóth Viktor

Rovatvezetők: dr. Kerényi Zoltán (kertünk-házunk); Kisberk Hella (oktatás); Obbágy Tiborné Netti (óvoda);

Lacza András (hit és erkölcs); Balla Dániel (sport); Lázár János (Katonatelepi Ifjúságért Alapítvány);

dr. Mezős Ottó (jog); Nagysolymosi Andrea, dr. Serfőző Katalin (egészségügy)

Olvasószerkesztő: Balasi Franciska

Nyomdai munka: Pendeprint Kft., Nagykovács, Készült 1000 példányban

Közérdekű, településünket érintő információk

MEGVÁLTOZOTT AZ ISKOLA ELŐTTI BUSZMEGÁLLÓ NEVE

A DAKK (a város helyi tömegközlekedési szolgáltatását ellátó vállalkozás) javaslatára döntött a közgyűlés a katonatelepi iskola előtti megálló átnevezéséről. A menetrendben eredetileg „Katonatelepi iskola” néven szereplő megállóhely június 6-tól a „Mathiász iskola” nevet kapja. Ezúton is köszönöm, köszönjük a DAKK

munkatársainak, hogy ezzel az apró, de fontos változtatással segítik a településrészen élők identitásának erősítését.

LIM-LOM AKCIÓ – 2017

Többen kérdezték, hogy miért nem jelent meg az újságban a Lim-Lom akció ütemterve. Ennek egyszerű oka, hogy a városrész az első ütemben vett részt, így bizonytalan volt, hogy lesz-e elegendő idő a terítésre, hogy még a gyűjtés előtt

postaládákba kerüljön a lap. Remélem senki nem maradt le az akcióról – legalábbis emiatt nem! A gyűjtés minden évben óriási feszültségeket, hatalmas koszt, szeméthalmazt hagy maga után. Hiába vitte el a VG Kft. a megfelelő időben és tartalommal kihelyezett lomok 99%-át (idén mintegy 2300 köbméter, közel 900 tonna tömegű hulladékot szállítottak el az akció keretében vasárnap estig), a veszélyes hulladékok, a későn kihelyezett lomok, valamint az utólag a guberálók által szétdobált szemét valósággal elárasztotta Kecskemétet. A helyzet általában jobb a külső városrészekben, ez azonban silány vigasz, hiszen mi magunk is naponta járunk a városban, „gyönyörködünk” a kupacokban, kerülgetjük, néhan még szagoljuk is azokat. Az idei év végképp bebizonyította, hogy ez a rendszer sem a

Állandó fogadóórát nem tartok. Időpont egyeztetés után bárhol és bármikor személyesen is szívesen állok rendelkezésre.

hunfalu@gmail.com
Tel. +36 30 621 0898

lakóknak sem a városnak nem jó. Hogy mi lesz jövőre, még csak körvonalazódik, számos jó példa található országszerte. Természetesen szívesen meghallgatok ötleteket, javaslatokat.

Megindul a vasúton túli területek utcáinak elnevezése

A mind létszámban, mind területben növekvő Katonatelepen egyre többen igényelnék, hogy az eddig csak tanya elnevezéssel és számmal jelölt, jórészt életvitel szerűen, lakóingatlanként használt területek (Talfája pld.) kapjanak utca elnevezést házzszámmal.

A falusias lakóövezetként nyilvántartott terület ma már csaknem teljesen közművesített, bár még csak földutakkal rendelkezik. A mai, modern információs technológiában bővelkedő időkben, a GPS használatával nem jelent gondot megtalálni egy adott lakóhelyet, de nem mindenki ismeri a koordinátákat, és néha még a helyismerettel rendelkező, közszolgálatot ellátó személyek is nehezen igazodnak el (mentők, szolgáltatók, posta, futárszolgálatok). Önkormányzati képviselők már régen szorgalmazza a Városházán az utcanevek adását, de most jutott a kezdeményezés olyan szakaszba, ami már reményre ad okot, hogy meg is valósul.

Első lépésben telekalakításokat kell elvégezni annak érdekében, hogy az összes utca elnevezése lehetővé váljon. Szeretném hangsúlyozni, hogy az utcák elnevezését lakossági kezdeményezésre indítottuk el. A terület fejlődése, szerkezete maximálisan indokolja az utcák elnevezését, ugyanakkor CÍMVÁLTOZÁSSAL JÁR az eljárás, annak minden következményével mind a magánszemélyekre, mind egyéni és társas vállalkozásokra nézve!

Az utcanevekre most készítettünk javaslatot, amelyet most az újságban is közzé teszünk, majd a visszajelzések után lakossági fórumot fogunk tartani a témában.

A munkában részt vett Szőke Zoltánné Kati (Talfajai lakos!), valamint újságunk szerkesztője, dr. Kerényi Zoltán (szintén a vasúton túli lakos), ugyanis az elképzelésünk az lenne, hogy az elnevezések túlnyomó többsége szőlőfajták közül kerüljön kiválasztásra.

Sok más ténykedés mellett, ezzel is adózhatunk a település megálmódói, Katona Zsigmond, Mathiász János, Szegedi Sándor szőlészettel kapcsolatos munkásságának. Igyekeztünk könnyen megjegyezhető, nem túl hosszú szőlőneveket javasolni, melyek Kárpát-medencei eredetűek, honi nemesítésűek és legalábbis valamennyire ma is természetesen vannak, használatosak. A javasoltakat a cikkhez csatolt térképen jelöltük, azzal, hogy mellékelünk egy listát is további nevekkal, esetleges változtatásra készen.

Ha valakinek javaslata van, kérem, először nézzem utána, hogy Kecskeméten nincs-e már a javasolt elnevezés, ugyanis Katonatelep nem önálló település, Kecskeméthez tartozik, így nem lehet utcánév egyezés az egész város területén! A valamennyi javasolt névvel ezt megtettük!

Egyéb szőlőfajták, mint javasolt nevek: Csomorika; Hárslevelű; Rubintos; Gohér; Kabar; Cifandli; Ezerfürtű; Terezt Favorit; Zéta

Hogyan áll a sportpálya és szabadidős központ építése a Platán utcában?

Mindenkit érdekel a téma, mert erről beszélnek a katonatelepiek. Falu György képviselő úr a *Közúgyek* májusi számában írt a településünket érintő fejlesztésekről egy összefoglalót. Most egy beszélgetést teszünk közre Bal- la Krisztiánnal, a Katonatelepi Sport egyesület elnökével és remélem ennek kapcsán, valamint képviselőnk kiegészítésével, sokkal több részletet tudunk meg mindannyian a beruházásról.

– **Hogy fog kinézni a terület, milyen „objektumok” lesznek megépítve, van-e valamilyen gond a kivitelezésben?**

– A Magyar Labdarúgó Szövetség keretén belül elkezdődik egy 20x40-es műfüves pálya építése a pályaépítő program részeként. Jelenlegi információim szerint, július 1-jével kezdődik a megvalósítás. Összességében majdnem 20.000 nm-es területről van szó. Tervezzük egy 300 nm-es közösségi épületet, 250 nm-

es teremmel és öltözőkkel. Kialakításra kerül egy szabadidős terület ahol különböző programokat lehet szervezni. A kivitelezés a terveknek megfelelően halad.

Területrendezési problémák voltak sok földet kellett hozatni a szintkülönbségek kiegyenlítéséhez. 2 hónapba telt a villany betelepítés engedélyeztetése.

– **Hogyan és kik fogják üzemeltetni a létesítményt?**

– Az üzemeltetést a KTSE vállalja magára. A fenntartásban részt vesz a város is. A te-

riületen kialakításra kerül pár építési telek is, emiatt húzódik a megvalósítás.

– **Milyen programokat terveztek és kik használhatják az ottani „objektumokat”?**

– Azok használhatják, akik tagjai a sportegyesületünknek, illetve megfelelő bérleti díj ellenében bárki. Alapvetően az itt élők részére épül a pálya. Természetesen közösségi programok is lesznek.

– **Milyen beruházások lesznek a Lombos utcai Központi téren?**

– Mindenképpen szeretnénk padokat, hogy leülhessenek az arra járók. Többet erről nem tudok.

– **2016-ban megszervezted a szüreti napokat, sok-sok programmal Tökéletes volt a helyszín kiválasztás.**

Sokan mondják, hogy nem ősszel és nem este kell ilyen típusú rendezvényt szervezni, hanem úgy, mint Kecskemét többi kerületében, nappal és jó időben. Mi erről a véleményed?

– Mindenképpen előre hozzuk a szüreti nap időpontját. Szeptember 09-re tervezzük, a tavalyi helyszínén. A részletes programot időben el fogjuk készíteni és várunk minden katonatelepit.

Kérjük a Katonatelepieket, akinek van ötlete, javaslata a programmal kapcsolatban, írja meg a katonatelepise@gmail.com címre.

– **Köszönöm a beszélgetést. Bízom benne, hogy a 20 éve eltervezett beruházás megvalósul!**

Lejegyezte: Varga Zsolt

Újabb információk a sportpályáról

Megnőtt a sportpályának szánt terület mérete, köszönhetően egy újabb TRT módosításnak. Ez a – remélem utolsó – módosítás teljes mértékben szolgálja a településrész és környezete érdekeit, a módosítás révén nem maradnak kihasználatlan területek, megoldódik a telken belüli parkolás lehetősége is. Egyúttal elkezdődött a terület feltöltése is.

Sokan képzelik, hogy Kecskemét alföldi város lévén egy

sík terület. Hogy ez mennyire nem így van, azt a katonatelepiek is saját bőrükön tapasztalják egy nagyobb eső után, árkok nem lévén, a víz megindul az utca hosszirányába és a mélypontokon nagy töcsákat alkotva folyik össze.

A sportpálya területén is komoly feltöltést kell végeznünk, ugyanis a látszat ellenére igen jelentős szintkülönbségek vannak a mintegy 22000 négyzetméteres területen. A föld ideszállítása több ütemben történik majd,

Sportpálya-feltöltés)

a város és a Katonatelepi Sportegyesület koordinálja a munkálatokat.

A májusi közgyűlés költségvetési rendelet módosításával biztosította a katonatelepi CSOK által támogatott ingatlanok közművesítésének költségét, mellyel egy időben a sportpálya közműcsatlakozásai is kiépülnek. Sportpályához kapcsolódóan szükséges megjegyezni, hogy a munkálatok előnyt jelenthetnek a későbbiekben a parlagfűvel kapcsolatos

küzdelemben is Jól látható, hogy az évek óta legelőként hasznosított sportpálya területén gyönyörűen fejlődnek az őshonos növények, a parlagfűnek esélye nincs! Jól ki volt ez találva, ám a képen az is jól látható, hogy ahol az ősgyep sérül, burjánzik a parlagfű.

Kérek mindenkit, hogy a parlagfű szezon közeledtével ügyeljenek a nagy egybefüggő területek gyommentesítéséről.

Falu György

Elhunyt Farkas Gábor népművelő, a CSIPERO megálmodója

2017. május 24-én, 73 éves korában, a kecskeméti megyei kórházban elhunyt Farkas Gábor népművelő, a nemzetközi gyermektalálkozók atyja. Kecskemét közéletének meghatározó alakja volt és számos szál fűzte fiatal generációhoz, a zenéhez és Katonatelephez is. Többek között kiemelkedő szerepe volt abban, hogy a citerazene újraéledt, és a Mathiász iskola növendékei ebben közreműködnek. A gyermektalálkozók, nemzetközi rendezvényeken is mindig gondolt a Kecskeméti és a vonzáskörzetébe

Farkas Gábor (1944-2017)

tartozó települések ifjúságára és elősegítette kulturális fejlődésüket.

Farkas Gábor, magyar-történelem szakos tanár szakmai pályáját a művelődő falusi és kisvárosi kisközösségek klubhálózatában kezdte, amely a Duna-menti Folklór Fesztiválok (1968) szervezésében bontakozott ki. 1990-ben kezdeményezője az Európa Jövője Nemzetközi Gyermektalálkozóknak (CSIPERO), amely napjaink kiváló minőségű kulturális fesztiválja. Szervezője az embargós időkben az ENSZ engedélyes Vajdasági Karácsony adomány-mozgalomnak. A város testvérvárosi kapcsolatai szélesítője. 2006-

ban kezdeményező-szervezője a Kodály-Bartók Ifjúsági Világzenekarnak. A Leskowsky Hangszergyűjtemény Közalapítvány kuratóriumának elnöke. Két cikluson át a NEA Dél-Alföldi Regionális Kollégiumának alelnöke.

Tevékenységeért számos elismerésben részesült, többek között a Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztje, az Európa Parlament „Európai Polgár Díj”, Kecskemét Díszpolgára, A Magyar Kultúra Lovagja címek kitüntetésétje.

Nyugodjék békében!

Széchenyi térképe

Viharban tört szertesét,
darabok hulltak belőle a kőre.

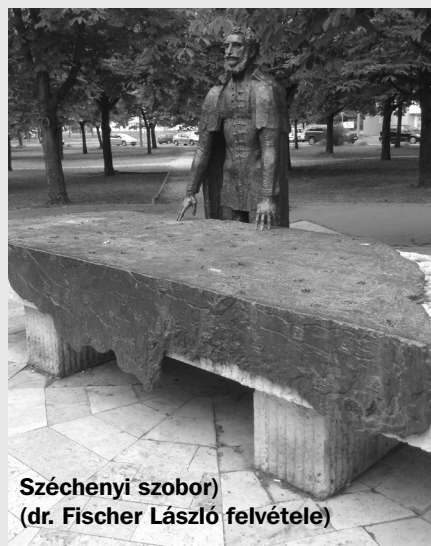
Ne nézz így rám,
nem vesztette esztét, ki féli,
eső hogy mossa le bronzba
kiöntött Nagy-Magyarország
márványról lenyúló elvesztett kedvesét.

Te láttad a múltat:
Tudtad, nem hazudhat,
ki lépését vigyázza hazának,
szívében ott fészkel a bánat,
nem álmokat kerget,
nem híve fegyvernek.
Turinból nem írand levél,

de, mit te Döblingben tevé,
összerántotta e szétmárt hazát,
egybefogta a nemzet atlaszát,
s Trianon ha rikoltott
majd nyolcvan év után:
e nép torkán a kés -
szánsz minket, nem hitted:
bevégeztetett,
mitől féltetted nemzedet.

Nem tudunk követni ma már,
harmadra beszűkült hazán
szűköl a farkas, a sakál,
s asztalodon szétmállik a jövő.

Dr. Fischer László

Széchenyi szobor)
(dr. Fischer László felvétele)

A Katonatelepi Baba-Mama klub júniusi programkínálata:

• **Június 13.** kedd 09:30-tól „Így tedd rá” népi játékok és tánc 1 éves kortól Oldal Henriettel (1000 Ft/alk.), helyszín: Református Templom kisterme

• **Június 22.** csütörtök 10 órától Zenés-gitáros foglalkozás István bácsival (700 Ft/alk.), helyszín: Református Templom kisterme

• **Június 27.** kedd 09:30-tól „Így tedd rá” népi játékok és tánc 1 éves kortól Oldal Henriettel (1000 Ft/alk.), helyszín: Református Templom kisterme

BABA-MAMA TORNA Tálásné Katával, JÚNIUSBAN is, minden SZERDÁN 10 órától a Református Templom kistermében „Várok minden mozogni vágyó anyukát gyermekével együtt, hogy kicsit jobban érezzük magunkat a bőrünkben, és mert nők vagyunk! A foglalkozás egyelőre ingyenes, csak egy polifoamot, törölközőt és vizet hozzatok magatokkal, és a kitartásotokat! Várlak Szeretettel! Kata”

Minden katonatelepi gyermeknek szép, napsütéses nyarat kívánunk!

Ősztől folytatjuk!

Az apostolok

Hónapról hónapra megjelenő írásaim sorában egy-egy bibliai személy került élénk, akiknek élete, Isten általi megszólítása példa lehetett számunkra. Ezen írásomban nem egy személy, hanem egy csoport jelenik meg előttünk, a tizenkét apostol közössége.

Az aktualitás kettős. Egyrészt inkább egyénekben és egyéni boldogulásban gondolkozunk, a közösség, a köz, előrejutása pedig másodlagossá, vagy sokadlagossá válik. Másrészt közösségeink válságáról és ezzel együtt régi, megszokott rendek működésének

és nagy eredményeket elérni. Mire tanít a tizenkét apostol példája és pünkösöd, vagyis a Szentlélek eljövételének ünnepe?

A tizenkét apostol nem egymáshoz, hanem Istenhez igazodott. Nem tartották magukat tévedhetetlennek, sem minden bölcsesség birtokosának. Volt egy közös tapasztalatuk: Krisztus feltámadt, él, legyőzte a halált. Ezzel számukra Ő volt az egyetlen Úr és tekintély. A versengés bennük volt, hiszen korábban közülük többen is első helyet követeltek maguknak Jézus mellett, ez a törekvésük azonban már a múlté. Nyilván

Szentlelkét, aki által erőt kapnak a feladataikhoz. Pünkösöd előtt tíz nappal, áldozócsütörtökön Jézus felment a mennybe. Ekkor azt parancsolta, hogy maradjanak együtt, várákozzanak és így tanúi, átélői lesznek a Szentlélek kiadásának. Három dolog hiányzik belőlünk: nehezen tudunk együtt maradni, még kevésbé tudunk türelemmel várákózni, és nemigen imádkozunk. Kérni néha kériünk, de nem imádkozunk, nem töltünk időt Istennel. Manapság egyre több szó esik a Lélek jólétének fontosságáról, sokféle lehetőség közül választhat bárki, hogyan töltökezik lélekben. Az imádság Istenhez köt minket. Benne elmondhatjuk terheinket, örömeinket, kérhetünk, hálát adhatunk és a bűnvallás által megkönnyebbülhetünk. Az

Laczay András
lelkipásztor

sáról. Nemcsak az mondták el, hogy Isten szeretete újjáteremti az embert, hanem azt is, hogy Isten jelenléte mellett az ember megtérésére van szükség. Arra a döntésre, hogy az ember hisz és követni akarja Krisztust. Az első pünkösödön – bár sokféle nyelvű nép volt együtt – mindenki értette az apostolok üzenetét. Mi pedig – bár egy nyelvet beszélünk – nem akarjuk, és nem tudjuk megérteni egymást. Ami evidencia volt, mára megkérdőjeleződik, nincs, vagy egyre kevesebb az, ami rendet szab. Tekintélyek nincsenek. Mi, vagy ki szab rendet a világnak? Kell-e egyáltalán valamilyen rendet követnünk? Mondják, legjobban, ha az ember a saját lelkiismeretéhez igazodik. Az apostolok ennél többet tettek. Isten a Szentlélek által lelkükbe költözött és így a bennük élő Istenhez igazodtak. A bennük élő Isten által pedig új egység jött létre. A törvény és hit rendje. A szeretet rendje, ami által egészen különböző származású és háttérű emberek között egység jött létre.

A ma embere kettősségben él. Miközben egyéni érdekei és boldogulása, vagy éppen önzése mozgatja csupán, rá kell jönnie, hogy csak másokkal együtt boldogulhat és juthat előre. Bár sokan belátják az együtt boldogulás szükségességét életfelfogásunk nem arról beszél, hogy ez tetteken is megnyilvánul. Az apostolok által Isten új korszakot kezdett a világ történelmében. Ehhez az kellett, hogy befogadják Isten Szentlelkét. Tanuljunk meg mi is együtt mozdulni! Építsük a Lélek egységét, számítsunk Istenre és igazodjunk hozzá! Imádságaink legyenek életünk erőforrásai és képviseljék a megbékélés lelkületét!

Mária Magdolna a 12 apostolnak prédikál
(Forrás: www.matrix.drops)

csődjéről hallunk, olvasunk, illetve gyakran tapasztaljuk is ezeket. Válságban a házasság, a család, könnyen megfeneklek informális közösségeink. Társadalmunk képtelen nem politikai és ideológiai törésvonalak mentén állást foglalni és nagy ügyeket véghezvinni. Az európai társadalmakban már nincs egységes összetartó erő, így földrészünk és kultúránk kiszolgáltatottá, erőtlenné vált, amely nem hogy nem tudja megvédeni magát, de nem is igazán érzi, hogy veszélyben van. A történelem és a Szentírás üzenete arra tanít, hogy együtt mozdulva, egy irányba haladva lehet csak újat kezdeni

nem ment ez egyik napról a másikra, de idővel megérett bennük. Közösségeinkben mi akarunk győzni, legyen nekünk igazunk, kövessenek bennünket. Alapvetően versenyezni akarunk, ami önmagában nem lenne probléma, csak hogy az élet csapatjáték. Nem csak versenyezni, hanem együttműködni kell megtanulnunk. Az apostolok ezt megtanulták: a nagyobb, Istent fogadták el elsősorban tekintélynek, mögötte mindenki csak másodlagossá vált.

A tizenkét apostol imádkozott és várta Jézus Krisztus ígéreteinek beteljesedését. Jézus azt ígérte, hogy nekik adja

imádkozó embernek kiapadhatatlan lehetősége, hogy közvetlenül Istenhez kapcsolódhat. Az imádság olyan csatorna, ami által Isten sokféle módon adja nekünk áldásait. Az imádkozó ember átéli, hogy Isten megérkezik hozzá és tudja, hogy minden időben érkezik hozzá az életben. Ezért meg kell tanulnunk imádkozni és türelemmel várákózni.

A tizenkét apostol Isten munkatársaként lépett fel és újfajta egységet teremtett. A Szentlélekkel megtelt apostolok kiléptek a láthatatlanságból és az ünnepre Jeruzsálembé érkezett tömegek előtt bátran beszéltek Krisztus haláláról, feltámadá-

A Mathiász család férfi tagjai között volt egy festőművész is, Mathiász János első házasságából született fia, Oszkár. Édesanyja, Gerhardt Anna, Gerhardt József kassai aranyműves leánya, akivel Mathiász fiatalon, 1860-ban, 22 évesen kötött házasságot.

Oszkár hatodik gyermekként 1881-ben Mádon látta meg a napvilágot. Fiatalon, 44 éves korában, 1925. február 20-án, Budapesten halt meg.

Mathiász Oszkár tehát mindkét szülői oldalról örökölhette a művész hajlamot, hiszen anyai nagyapja aranyműves, tehát művész embernek számított.

Művész volt azonban édesapja is, hiszen amit a szőlőnemesítés terén alkotott az szintisza művészetnek tekinthető. Amíg egy szobrász, vagy festő az élettelen anyagból alkot szinte a megszólalásig élő, addig ő élő anyaggal, a szőlőfajtákkal alkotta ugyanazt, két fajtából hozott létre egy harmadikat, egy újat, új tulajdonságokkal, esetenként új színnel, formával, ízzel, illattal. Megtalálni a keresztezendő két szőlőfajtát, azok hasznos tulajdonságait a Teremtő segítségével a keresztezés folyamán átörökíteni egy új, eddig ismeretlen fajtába, ez is igazi művészetnek tekinthető.

Ebben a cikkben azonban nem erről a „művészeti ágról”, hanem a Mathiász család egy festőművész tagjáról, Mathiász Oszkárrol szeretnék megemlékezni.

Mathiász János Kassáról előbb Mádra, majd Andrassy Gyula gróf, a Monarcia külügyminisztere meghívására, 1881-

Mathiász Oszkár

Mathiász Oszkár olajfestménye édesapjáról
(Mathiász Tivadar tulajdona)

ben Szőlőskére, az Andrassy birtokra költözött családjával, elvállalva a 100 holdas szőlőgazdaság vezetését. Oszkár fia még Mádon született, így Mathiász feleségével és három fiú-gyermekeivel foglalta el Szőlőskén a gazdasági állást.

Oszkár, két idősebb bátyja, Ernő és Kálmán társaságában Szőlőskén az ott töltött mintegy 18 év alatt, szinte érett fiatalemberre cseperedett. A Szőlőskői birtokon, a szőlőgazdaság dús-fürtű tőkéi között

töltötte fiatalságát, nem csoda hát, hogy később már „beérett” művészként nem egyszer a szőlőtőkét választotta képei „tárgyául”.

Talán az egyik legsikeresebb képét a teremő-ereje teljében lévő édesapjáról festette. Az olajfestmény Mathiász életnagyságú, teljes állóképe. Az idősödő „mestert” kedves szőlőtőkéi társaságában, az Ezeréves Magyarország Emléke és a Muscat Mathiász Jánosné fajták tőkéi között ábrázolja.

Az Ezeréves Magyarország Emléke, a Chasselas Queen Victoria white és a Raisin de Calabre keresztezéséből született. „Mathiász sajátkezü feljegyzései szerint az új szőlőfajta tőkéje rendkívül erős és magas növéssű. Dús lombzatú alakja és erőteljes kinézése már első tekintetre kiemeli a többi régi fajok közül. Tenyészete rendkívül gazdag, e tekintetben talán az összes csemegefajokat felülmúlja. Levelei nagyok, tömörek, élénk zöldszínűek, ötkaréjosak, tömör szövetűek, hosszú nyelűek. Fürtje nagy, hosszas alakú, nem sűrű s rendszeren 3/4–1 kg súlyú. Bogyója nagy, gömbölyű, sárgásfehér, a napsütötte oldalán érett állapotban borostyán sárga, rozsdabarna foltokkal, bő levű, cukor édes, zamatos. Homokon szeptember első felében érik. Borszőlőnek is elsőrendű, termőereje páratlan” jellemzi a fajtát Mathiász „saját kezűleg” dr. Váry István: Mathiász János c. könyvében.

A másik fajta, a Muscat Mathiász Jánosné pirosas fürtjei mosolyognak a szemlélőre a kép jobb oldalán. A második feleségéről elnevezett szőlőfajta megjelentetésének, közvételének évszáma 1902. A rendkívül finom, muskotály ízű szőlőfajtát Mathiász János nemesítette Katonatelepen, a Chasselas rouge de foncé és a Muscat ottonel keresztezésével.

Az olajfestmény jelenleg is a Mathiász család birtokában van, a késői leszármazott, Mathiász dedunokája, Mathiász Tivadar dővényvédős kertész-mérnök otthonát díszíti. A kép fotóját az Ő jóvoltából mutathattam be most Önöknek. Köszönet érte! **Lázár János**

Alapítványi kiránduláson a Mathiászok gyerekek

Június a kirándulások hónapja az iskolai szezonban. Így működik ez a Mathiász Iskolában is. Az év folyamán az iskola

alapítványának számláján összegyűlt pénzből mentek kirándulni június első hetében a felső tagozatosok. A két napos esztergomi kirándulásnak az időjárás is nagyon kedvezett, így a városnézés, és kirándulás mellett fürdőzésre is lehetőség volt a Duna parti camping területén ahol 1 éjszakára megszállt az iskolai csapat. A képek tanulsága szerint jó hangulatban telt a kirándulás, Szlovákia területére is átsétáltunk a Mária Valéria hídon, lehetőség volt az Esztergomi Bazilika kupolájába is felmenni, ahonnan igazán pazar kilátás nyílt a városra és környékére.

Mire vigyázzunk nyáron?

Kedves olvasó! Néhány, orvosi tanácsot szeretnék önöknek adni, a nyáron előforduló egészségügyi veszélyek megelőzésére, az esetlegesen felmerülő problémákra.

NAPFÉNY, NAPÁRTALOM, FÉNYÉRZÉKENYSÉG

Itt a nyár, s ilyenkor szívesen vagyunk kinn a szabadban, szívesen barnítjuk bőrünket. A nap ibolyántúli sugarakat, azaz UV-A, UV-B és UV-C sugarakat bocsát ki. Ez a sugárzás évről évre egyre erősebb, amelyet nem csak a bőrünkön tapasztalhatunk meg, de észrevehetjük a környezetünkön is, például a napon szárított ruhák sokkal gyorsabban kifakulnak. A túlzásba vitt napozás a bőr korai öregedéséhez

zár mértékéről az Országos Meteorológiai Szolgálat honlapjáról (www.met.hu) mindenkor informálódhatunk.

A helyesen megválasztott napozószert körülbelül fél órával a napozás megkezdése előtt kell felvinni, és a nap folyamán ajánlatos többször megismételni. Ez a vízálló napozószerekre is érvényes. A napozószerek faktorszámát az azt jelenti, hogy mennyivel tovább napozhatunk, mint védőréteg nélkül. (Másképpen: a bőr saját védelme mellett napozással tölthető idő x a naptej faktorszám = az a maximális idő, amit napon ta a napon tölthetünk leégés nélkül.)

A hat hónaposnál fiatalabb babákat védjük a közvetlen napsugárzástól, mindig legyenek árnyékban! Fél éves kor

egy jó minőségű, garantáltan UV-szűrős napszemüveg is. Nagyon kell még figyelni a megfelelő mennyiségű folyadék pótlására is, amely első sorban ásványvíz legyen.

Ha mégis megtörtént a baj, a leégett bőrfelületet hűtsük vizes borogatással. Ezt követően a gyógyszerárban kapható égési sérülésekre ajánlott készítményeket, vagy aloe vera tartalmú sprayt használhatunk.

Egyes gyógyszerek, illetve növényi eredetű anyagok fényérzékenységet okozhatnak. Ilyenkor az (akár rövid ideig tartó) UV-sugárzás bőrtüneteket kelthet. A tünetek leggyakrabban a napégéshez hasonlítanak.

A következő esetekben pedig mindenképp forduljunk orvoshoz:

Dr. Serfőző Katalin
Katonatelep háziorvosa

gyatkozáskor kimondottan a napkorongot vizsgáljuk, akkor sötétített üvegen keresztül tesszük azt. De ha napszemüveg nélkül vagyunk a szabadban, akkor a panaszok nem azonnal jelentkeznek. A napsugárzásnak hosszú távon van hatása a szemre, mivel az UV-sugárzás a szem nyálkahártyáját, ideghártyáját is eléri.

A káros UV-sugarakat kiszűrő napszemüveg mindenképpen javasolt, ha a legnaposabb órákban hosszabb időt töltünk a szabadban. Pénztárcájától függően bárki kedvére választhat a divatos kiegészítők közül, azt azonban érdemes megjegyezni, hogy a túlzottan sötét, de elégtelen fényvédő hatású lencse csak kitágítja a pupillát, ezáltal még több UV-sugárzás éri a szemünket. A szakember az üveg lencsét ajánlja, mert mint mondja, becsukott ablakon keresztül sem tudunk napozni, ezért ha bármilyen üvegből készült szemüveget – akár csak a normál látásjavító szemüveget – visel is valaki, már az is képes kiszűrni a veszélyes UV-sugarakat.

Vannak olyan szembetegségek, amiknek a jelentkezésében az UV-sugárzás is szerepet játszhat. Ilyen például a szürke hályog, a makula degeneráció, ami az ideghártya éleslátás helyének (sárgafolt) időskori elfajulása vagy az igen ritkán kialakuló szemdaganat. Mindezek civilizációs betegségek tekinthetők, hiszen például még régen a szürke hályog 70-80 éves A szem egészségére a vitamindús gyümölcsök, zöldségek fogyasztása jó hatással van, de

vezethet, károsodhatnak a kollagén rostok, pigmentálódást, bőrpírt, leégést, súlyos esetben pedig daganatos megbetegedést is okozhat.

A természetes napozást csak fokozatosan szabad elkezdni, hogy a melanin termelés beinduljon, és a megfelelő védekezés kialakulhasson. Általános szabály az is, hogy 11 és 15 óra között, valamint azokon a napokon, amikor az előrejelzés szerint túlzottan magas az UV-sugárzás, tartózkodjunk az árnyékban. Az UV-sugár-

után már náluk is használhatunk gyermekek számára készült napvédő szereket. Ezekben a készítményekben a nap sugarait nem kémiai anyagok nyelik el, hanem a bennük lévő fényvisszaverő cinkpaszta vagy titán lemezek.

A megfelelő ruházat ugyanolyan fontos részét képezi a strandolásnak, mint a napozókrém. Törekedjünk minél szellősebb, természetes alapanyagú ruhák és kiegészítők viselésére, mint például vászon, pamut anyagból készült sapka, kalap, kendő. Fontos

- komoly égési sérülések (hólyagosodás, fájdalom), napszúrás,

- vagy hőség tünete (láz, hidegrázás)

- kisgyermek esetében mindenképpen és várakozás nélkül

A SZEMÜNK VÉDELME

Természetes, hogy az akut szemgyulladás elkerülésére a hegesztők védősisakot használnak, a szoláriumokban barnulók védőszemüveget kapnak, vagy ha napfo-

nemcsak a savanyú káposztában, sárgarépaiban, fekete áfonyában találhatóak a szem számára értékes anyagok, hanem az olajos magvakban, tejtermékekben is. A vitaminok közül főként az A-t és E-t tekintjük szemvédőnek, míg az idegvédő B-vitamin a szemidegeket erősíti. Nem szükséges azonban a legdrágább komplex vitaminokat vásárolni, ha minden nap egy babszemnyi élesztőt fogyaszt el valaki, abban is megtalálható minden fontos nyomelem – mondja Berta professzor.

HASMENÉS A NYÁRI IDŐSZAK MUMUSA

Kirándulunk, utazunk, útközben táplálkozunk, szállítjuk az ételeket a kánikulában, sokat fagyizunk, mosatlan gyümölcsöt eszünk, vagy csak sokat fogyasztunk belőle, esetleg éretlenül is. Nem csoda, ha gyomrunk néha sztrájkolni kezd.

Nem árt az óvatosság, mert nemcsak mi, hanem bizonyos kórokozók is erőre kapnak a meleg időben. Az ételek lényegesen kevesebb ideig tárolhatók, mivel rendkívül gyorsan elszaporodnak bennük a kórokozók.

A gyomor-bél hurutot baktériumok vagy vírusok idézik elő. Az esetek 60 százalékában a kórokozók rotavírusok, 20 százalékában baktériumok, pl. szalmonellák (ételmérgezésekben leggyakrabban), shigellák (vérhaskeltők) vagy kólibaktériumok. A kórokozók maradvány 20 százalékát mikroorganizmusok, pl. lamblák és amőbák, vagy gombák, pl. élesztőgombák és penészgombák teszik ki. A kórokozók többnyire romlott élelmiszerrel kerülnek a testbe.

A gyomor-bél hurutok súlyossága, a vízvesztés fokával és az ezzel összefüggő létfontosságú sóhiánnyal (elektrolitok) függ össze. Minél fiatalabb a gyermek, a vízvesztés annál gyorsabban vezethet kiszáradáshoz és válhat életveszélyessé. Különösen, ha hányás és láz is járul a tünetekhez. Ha gyermekének hasmenése van, gondoskodjon bőséges itatásáról.

SZALMONELLA

Szalmonella tipikusan nyári fertőzés, a nagy melegben az ételek könnyebben megromlanak, ami kiváló táptalaj a baktériumoknak, különösen a tojásos ételekkel – fagyi, máglyarakás, madártej, krémes – kell vigyázni, hiszen ezekben nyers tojás sárgája található.

Tünetei:

- Hányinger, hányás
- Hasmenés
- Fejfájás
- Láz
- Köldök körüli hasi fájdalom

A láz és a hányinger pár nap alatt elmúlik, de a hasmenés több napon át fennmaradhat, amennyiben a tüneteket tapasztaljuk, szakorvoshoz kell fordulni.

A ROTAVÍRUS-FERTŐZÉS

a leggyakoribb, napokig tartó vizes hasmenést, hányást, lázat okozó betegség az 5 év alatti korosztály körében. A betegség kórokozója a rotavírus, amelynek több típusa ismert. A fertőzés lefolyása gyors, de nem ritka, hogy az egész családot (testvéreket, szülőket) is ledönti a lábáról. A fertőzés legsúlyosabb következménye a folyadékvesztés, amely kiszáradást eredményez. Fontos szabály: minél kisebb a gyermek, annál könnyebben szárad ki.

A tartós hasmenés a nyári melegben a kiszáradás veszélye miatt is különleges odafigyelést igényel. Nagy gonddal kell kezelni a gyermekeket, idős személyeket, és azokat, akiknek immunrendszerük legyengült. A hasmenéses beteg fogyasszon sok folyadékot, melynek az összetétele cukor nélküli víz legyen.

Amennyiben antibiotikum által okozott hasmenést tapasztalunk, akkor a bélflóra egyensúly helyreállítása az elsőrendű feladat. Ehhez szintén pre- és probiotikumok alkalmazhatók.

VÁLTOZÓ TÁPLÁLKOZÁSI SZOKÁSOK

Ezen túlmenően nyáron megváltozik a táplálkozási szokásunk, számunkra isme-

retlen kórokozók kerülhetnek szervezetünkbe. Külföldi tartózkodás során a szervezetünk számára ismeretlen kórokozóval találkozhatunk. A nyers vagy félig sült húsok, halak, tengeri állatok, zöldségek, saláták, nem hőkezelt gyümölcsök bizony veszélyt jelenthetnek a bélflóránk egyensúlyára. Hasonló veszélyeket rejthetnek a strandok, fürdőhelyek vizében található szennyeződése is. Ezek mind okozhatnak hasmenéssel járó fertőzést.

NAGYOBB HANGSÚLY A MEGELŐZÉSÉRE

Elsődleges megelőzés az egyéni higiéniai szabályok betartása mint, a naponta többszöri, de minden étkezés előtti kézmosás. WC-használat után mossunk kezet, szárítsuk meg jól a kezünket, vagy ha erre nincs mód, töröljük kezet egyszer használatos papír törülközővel. Vigyázzunk a helyes étkezési szabályok betartására. Ételeinket vásároljuk tiszta helyről, ügyeljünk arra, hogy mindig friss és megmosott ételeket fogyasszunk.

A hányás többnyire csak az első napon fordul elő, ami szerencse, mert így legelőször szájon át pótolható a hasmenéssel veszített természetes folyadék- és sómennyiség. A legtöbb beteg így nem szorul infúzióra. A láz is hamar szűnik, de a hasmenés néha makacs, napokig eltarthat. Az esetek nagy részében a betegség spontán gyógyul, diéta, folyadék-, só- és cukorpótlás mellett, nem szükségesek tüneti szerek, sem antibiotikus kezelés! Különösen nem javasolt ilyenkor a bélmozgást lassító készítmények használata, mert a hasmenéses székletek száma csökken, ellenben ezzel gátoljuk a kórokozó mielőbbi kiürülését a bélrendszerből.

Nézzük, milyen téveszmék élnek a köztudatban?

1. Hányás, hasmenés és láz esetén azonnal orvoshoz kell fordulni

Legtöbbször nem szükséges orvos, a betegség magától gyógyul. Nagyon idős beteg vagy nagyon fiatal csecsemő,

valamint súlyos betegek esetében természetesen orvosi ellátás indokolt.

2. Rögtön gyógyszert kell szedni a házi patikából.

A 38 fok feletti láz csillapítására helyes bevenni egy szem lázcsillapítót, de a hányás, hasmenés ellen a betegség első napján nem érdemes gyógyszerrel küzdeni, helyesebb, ha hagyjuk, hogy mielőbb távozzon, ami távoznia szeretne.

3. Napokig koplalni kell.

Koplalni csak addig kell, amíg a hányás meg nem áll, utána lehet apránként inni, jeles vizet, teát, limonádét, almát, majd pirítóst, kétszersültet, kekszet, reszelt almát, zsírtalan húslevest enni.

4. Nem szabad semmit inni, mert azonnal kijön.

Az étkezés valóban reflexesen provokál egy kis székletürítést, de nem az jön ki, amit megittunk, megettünk, az a gyomorba kerül, és onnan felszívódik. Ez nem lehet a folyadékfogyasztás gátja.

5. Feltétlenül antibiotikumot kell szedni.

Antibiotikus kezelésre a fent leírt kórképben egyébként egészséges felnőtt esetében többnyire nincs szükség. Még a bakteriális eredetű bélfertőzések (pl. Salmonella, E. coli, Campylobacter) többnyire antibiotikum nélkül, maguktól meggyógyulnak. Tartós láz, véres-gennyesszéklet és hasgörcsök esetén azonban antibiotikus kezelés kell.

6. A folyadékháztartás csak infúzióval rendezhető.

Infúzióra csak akkor van szükség, ha a beteg napokon át hány, kiszárad, nem tud inni. Az elvesztett folyadékot általában só, cukor és víz pótlásával természetes úton vagy rehidrááló folyadékok formájában sikerrel pótolhatjuk.

7. Amint elmúlt a hasmenés, bármit ehetünk.

Gyógyulás után csak fokozatosan térhetünk vissza az eredeti étkezéshez pár nap alatt. 1-2 hétig tanácsos szüneteltetni a tejfogyasztást átmeneti laktóz intolerancia miatt. Zsíros és rostos ételeket se együnk pár napig.

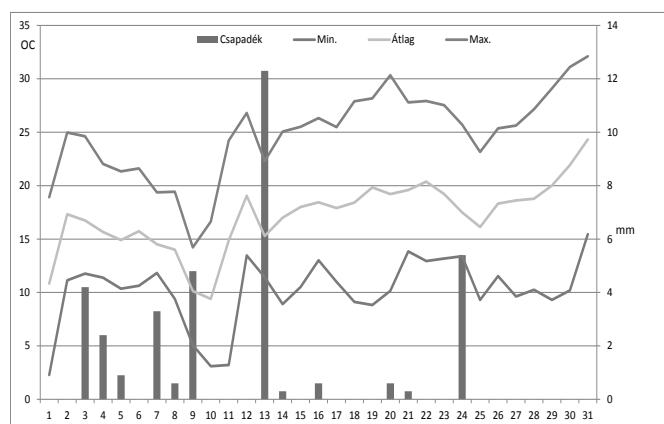
Rossz emlékektől mentes nyarat, jó pihenést kívánok!

Ha naptárunkra tekintünk, bizonyossá válik: hivatalosan is elkezdődött a nyár. Még egy ideig tartani fog – időjárás-tól is függően – a növények intenzív növekedése, vagyis júniusban, és még a következő hónapokban is bőven lesz munka. A mostani szám „kertünk – házunk” rovatában a júniusi kerti tennivalók közül sorolunk fel néhányat. A hangsúlyt most – sokak kérésére – az ökológiai módszerekre, a környezetkímélő kertművelésre helyezzük.

Az elmúlt időszak igencsak bővelkedett rendkívüli időjárási jelenségekben (szerencsére Katonatelepen ez kevésbé volt érzékelhető), ezért érdemes egy kis visszatekintést tenni a májusi hőmérsékleti és csapadék viszonyokra, hiszen a következő nyári időszakra is hatással lesznek a tapasztaltak. A NAIK Szőlészeti és Borászati Kutató Állomásának meteorológiai adatrögzítő és feldolgozó rendszere kisebb üzemzavarral küszködött, ezért nem minden nap adatai kerültek feldolgozásra, de így is találunk néhány érdekességet.

Annak ellenére, hogy a napi hírekben több alkalommal is özönvízszerű esőzésekről hallhattunk, esetenként 30-40 mm csapadékkal, jéggel, Katonatelepet nem érintette ezek a szélsőségek. Sokéves átlagban a májusi – nagyon fontos – csapadék mennyisége 60 mm körül van országosan, ami a környezetünkben (Katonatelepen mérve!) mindösszesen 35,7 mm volt, alig több mint a fele, szerencsére csak néha, egy kevés jéggel. A májusi fagyosszentek egy kicsit megrézték bennünket, mert korán lehűlt a levegő május első napjaiban, de komoly fagykárt nem okozott, sőt a hónap közepétől igen magas hőmér-

sékleti maximumokat lehetett mérni. A szokásos május eleji erőteljes növekedés a kertben is késleltetett volt, lassabban, később indult be az igazi fejlődés, esetenként az érés is. Az időjárási frontok hektikus változása az embereknek több gondot okozott, de növényeink

2017. május hőmérséklet és csapadék viszonyai Katonatelepen

sem a megszokott tempóban növekedtek. Sajnálatos módon a kártevőknek ez meg sem kottyant, lesz még elég gondunk a növényvédelemmel. Az előrejelzések szerint különösen forró nyárra számíthatunk, ami nem minden kedvenc növényünk számára kedvező, sem fejlődés, sem érés szempontjából. Időrendi sorrendben kezdjük a már betakarítás után lévő kerti növényekkel.

Mit érdemes tenni a tavaszi zöldborsó szezon végével?

Lassan betakarításra kerül a korai zöldborsó, mindenhol kikerül a földből, és gondolkodhatunk arról, hogy mit ültessünk a helyére:

Palántázhatjuk az őszi káposztaféléket, karalábét, karfiolt, vetni lehet csemegekukoricát, céklát, cukkinit, patisszont, és uborkát is. Az idei május sokaknak tönkretette az uborkáját, most nyugodtan lehet ültetni, mint másodvetést, a zöldborsó helyére.

Dr. Kerényi Zoltán

Ebben az időszakban kevés idő áll rendelkezésre, a talaj már szárazabb, rögzesebb, mint tavasszal. A talaj előkészítés javasolt feladatai:

- az elővetemény maradványának (borsószalma) talajba juttatása, földbeásása.
- megakadályozandó a rögzösödést, komposztal való feljavítás után, tegyük porhanyósá, lazítsuk fel a talajt.
- a borsószalmát, szecskázva (akár fűnyíróval) kitűnően használhatjuk talajtakarásra is.
- ne hagyjuk kiszáradni a talajt- talaj, öntözzük be

Okvetlenül ügyeljünk arra, hogy:

Saját maga után, monokultúrában ne termeljünk semmit, mert felszaporodnak a kártevők, előjön a talajuntság, és ha lehet, ne ültessük egymás után az azonos rendszertani családba tartozó növényeket. Ilyenek például a keresztesvirágúak: (káposzta-, retekfélék), a burgonyafélék (paprika paradicsom, padlizsán, burgonya), de hüvelyesek és az összes hagymaféle is.

A hónap növénye: a hársfa (Tilia)

Virágba borult hársfa saját kertemben. Talán az egyik leglejterjedebb fajta az akác mellett, és alig van olyan nagyobb területű kert, erdőrészlet Katonatelepen, ahol ne díszelge ez a lenyűgöző méretre is megnőni képes növény. A hársfa több változata ismert, három nemzetsége található a Kárpát-medencében:

- Az ezüst hárs (főleg városokban, díszkertekben),
- a kislevelű hárs (ez adja a legjobb teaalapanyagot, kisebb termetű).

- a nagylevelű hárs (a leggyakoribb, erdeinkben, de az Alföldön is nő hatalmas, esetenként 30-40 méter magasra törően).

Faanyaga puha, könnyű, gyorsan száradó és miután a fajok közül a legkönnyebben, legjobban faragható, gyönyörűen csiszolható, hajlítható, a faszobrászat legkedveltebb anyaga.

A HÁRSFA, MINT GYÓGYÍTÓ NÖVÉNY

A kis- és nagylevelű hársfa virágait a teljes virágzáskor

gyűjtik, árnyékos helyen szárítják. Virágzatából készült teája gyógyhatású, de élvezeti teaként is fogyasztják, valamint fürdővizekhez adva bőrpoló szerként is hatásos. Gyulladáscsökkentő és nyákoldó hatása miatt leginkább megfázás esetén alkalmazzák.

Virágzatát a méhek igen kedvelik; a nagylevelű hársal együtt fontos mézelő növény. Leginkább június közepe táján, a teljes virágzás idején gyűjthető: a méhek is ilyenkor készítik a legfinomabb

hármézet. Forrázatát, a hársfateát élvezeti célra is isszák. Enyhe vizelethajtó és méregtelenítő hatással is rendelkezik.

Érdekességek a hangyákról

Az előző lapszámban általában foglalkoztunk, ezekkel a mindenütt megtalálható kis rovarokkal, most néhány fajtájukat szeretnénk bemutatni és szerepüket, jelentőségüket a kertben, lakásban.

Az erdei vöröshangya, mint ragadozó faj rengeteg kártékony rovar elpusztít, ezért hasznos és védett is.

ERDEI VÖRÖSHANGYA

Az egyik legnépesebb faj, a fekete fahangya, agyagos dombos bolyokat épít, és ez a faj levéltetvek őrzője. A gyümölcskertekben a fekete fahangya igen nagy számban és a kártékony rovarok számára jelentős szabályozói közét tartozik.

FEKETE FAHANGYA

Védekezési, megelőzési elúzési javaslatok:

A hangyák mindamellett igen komoly gondot is okozhatnak több kertészeti kultúrában, rágásuk miatt súlyos károk keletkezhetnek. A kertészeti szakirodalom nem említi a hangyát, mint kártevőt, csak alkalminak tartja. Az utóbbi években egyre inkább gondokat okoznak, ha hosszú ideig folyamatosan meleg van (globális felmelegedés!), és a talaj felső 20-30 cm-es rétege jelentősen és tartósan kiszárad, ami kedvez a bolyok kialakulásának. Ha a veteményest folytonosan lazítjuk, műveljük, öntözzük, ezek a feltételek megszűnnek.

Gyümölcsösben:

Amennyiben a gyümölcsfák kérgére öntapadós papírt helyezünk, a hangyák nem tudnak felmászni a törzsön, így a levéltetvek védelem nélkül maradnak, a hangyák sem jutnak hozzá a mézharmathoz. A gyümölcsfák tövéhez ültetett menta is hatásos távoltartó eszköz.

Pihenőkertben, játszókertben:

A hangyák számára „elzárt” területet környékét meg lehet védeni különböző illóolajok keverékéből készített permettel (menta, teafa olaj, citromfű olaj és víz keveréke). Hasznos lehet még porított méz, vagy faszén kiszórása is.

A hangyák elúzése:

- A hangyabolyra szórt kukoricaliszt hatásos, mert bár ezt a hangyák megeszik, de nem tudják megemészteni, így elpusztulnak. Hasonló módon hat a bóráx is.

- kávézacc kiszórásával is próbálkozhatunk, és a fahéj illatát sem kedvelik

- forró víz a hangyabolyra öntve szintén hatásos megoldás lehet.

Amikor nem elégséges a megelőzés, egyéb eljárásokra is bevetethetünk, mint például a környezetkímélő hangyacsapda, ami gazdaboltokban biztosan kapható.

BETEGSÉGEK, KÁRTEVŐK, MEGELŐZÉS

Sok esetben vagyunk táncstalanok, hogy a dédelgetett növényeink miért száradnak, kókadnak, foltosodnak. Természetesen, ha nem tudjuk a kiváltó okot, hajlamosak vagyunk a kereskedőre fogni a növény megbetegedésének okát, pedig ez nem minden esetben az ő hibájuk. A kártevők irtása előtt, vegyük figyelembe, hogy ami a kertünkben nő, él, ugyanúgy ragaszkodik az élethez, mint maga az ember. Sokak kérésének eleget téve, szeretnénk néhány olyan praktikát javasolni a kertbarátoknak, ami megfelel a környezettudatos, és kímélő kertgondozásnak, növénynevelésnek.

„Egy biokertet úgy kell kialakítani, hogy elkerülhető legyen a legtöbb betegség és a legkevesebb élőhelyet biztosítsuk a kártevőknek. Fontos, hogy betelepítsük, elszaporítsuk a természetes ellenségeiket és egy optimális ökológiai egyensúlyt hozunk létre kerti ökoszisztémánk életében. Ezt úgy érhetjük el hogy minden növényt a számára optimális helyre telepítünk, figyelembe vesszük az egymásra gyakorolt hatásukat, étletteret adunk a hasznos szervezeteknek és legfőképpen folyamatosan javítjuk a talajt!” (forrás: organigarden.eu).

A kiskertekbe többféle természetes talajjavító javasolható:

- Legegyszerűbb: a komposzt, erről korábban részletesen beszámoltunk, te tudni kell, hogy a komposztkészítésnek is vannak betartandó szabályai.

- Könnyen hozzáférhető a szerves trágya, ahol előnyben kell részesíteni a kérődzők és a nyúl trágyát, a többiben túl sok a nitrogén. A legjobb az érett komposztált szerves trágya.

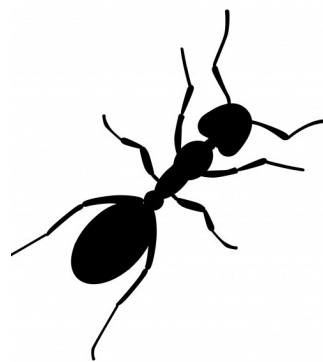
- Komoly szerepet játszanak a termőtalajok baktériumai, melyek működését ma már starterkultúrák, oltóanyagok segítségével fokozni.

- Az ásványi anyagok pótlása nem hagyható el a szerves trágyákkal, pótolni kell a kimerülő ásványi anyag tartalmat, homokon például finomabb őrléményekkel (Alginit)

- A lombtrágyák az utóbbi évek leghatékonyabb növénykondíció javító, környezetkímélő szereit, egyre több kultúrában alkalmazzák jó eredménnyel (Agrosol).

NÖVÉNYVÉDELEM KÖRNYEZETTUDATOSAN, BIO-MÓDSZEREKKEL

Ha valaki korábban átállt a bio-kertészkedésre, kevesebbszer kell védekeznie a kórokozók, kártevők ellen. Vannak viszont esetek, mikor meg kell tenni a szükséges lépéseket a biokert megmentése érdekében.

- Ilyen esemény a nagy cserebogár rajzások ideje, mikor gyéríteni kell a pajorok mennyiségét. Erre kitűnő módszer az élő rovarölő gombák bevetése. Az idén nagy cserebogár-rajzás várható, és mivel a kifejlett rovarok ellen szinte lehetetlen védekezni, a pajorok gyérítése adhat csak némi segítséget.

- A lepkehernyók (pl: bagolylepke, káposztalepke, molyok) ellen hatékony biológiai módszer petefürkészeket telepíteni, vagy szelektív bacilus készítményekkel permetezni. A lőtűcsök, vagy a kerti cserebogár inváziója esetén rendelkezésre állnak fonálféreg készítmények is.

- A gombás betegségek ellen saját fajtársaikkal küzdhetünk a legeredményesebben, hiszen ma már többféle élő gombaölő gomba található kereskedelmi forgalomban, peronoszpóra, fitoftóra, de még botrytis ellen is.

- Az időjárástól függően most borítja el a kert a levéltetű, és ha valódi katicák (nem a harlekin katicák!) nem tudják legyűrni őket, akkor lehet bevetni környezetkímélő permetező szerként narancsolajos készítményeket. A legkártékonyabb és invázívabb fajok, mint a kabóca, vándorpoloska, ellen be kell vetni a leghatékonyabb biológiai rovarölőszert a természetes NeemAzal növényi olajt.

- Léteznek egyszerű eszközök is a környezetkímélő növényvédelemben, melyek a megelőzésben segítenek. Ezek közé tartoznak például a színes ragadós lapok és a feromon csapdák.

Fontos sporteseménynek adott helyt Katonatelep

Hírös Kupa néven versenyt rendezett a Pénzügyőr SE Kecskeméti Birkózó Csapata! A területi diák csapatbajnokságok ellenére népes mezőny jött össze a Pénzügyőr SE-Kecskemét első ízben rendezett hivatalos gyermek és diák versenyén a Kecskeméti Mathiasz János Általános Iskola tornatermében. Csapatunk a tiszakécskei és a csepeli kezdő csoportokkal kiegészülve összesen 45 fővel jelent meg, amely a legnépesebb küldöttséget jelentette a rendezvényen!

A versenyen, a számos érem és különdíj mellett, meg kell említeni, hogy a legtechnikásabb versenyző, a néhány hete magyar bajnoki címet is szerző, katonatelepi Mayer Barnabás lett.

Az érmek és különdíjak mellett a legnagyobb dolog az jelentette, hogy ennyi gyereknek tudtunk biztosítani ver-

senyzési lehetőséget, amivel a részt vevő klubok is elégedettek voltak, így bátran ki merjük jelenteni: a jövőben sűrűbben fogunk rendezni hasonló, illetve ennél nagyobb versenyeket is.

Köszönjük a csapatoknak, hogy megtisztelték a jelenlétükkel, a bírónak és segítőnek a profi lebonyolítást és persze edzőinknek a felkészítést!

**Hajrá Pénzügyőr SE-Kecskemét,
hajrá magyar birkózás!**

Banó Csaba

technikai igazgató

Pénzügyőr SE-Kecskeméti

Birkózó csapata

KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓK KATONATELEPIEKNEK

Általános segélyhívó telefonszám (éjjel-nappal): 112

(továbbra is hívható a 104 (mentők), 105 (tűzoltók)

és a 107 (rendőrség) telefonvonala

Katonatelepi Polgárőrség telefonszáma: +3630 621 6029

Egészségügyi problémákkal kapcsolatos információk

Egészségügyi Központ: Kecskemét, Katonatelep, Zsigmond Ferenc u.25/a.

Tel.: +3676 76 471 428

Felnőtt háziorvos: dr. Serfőző Katalin (+3630 3587967)

Rendelő: +3676 471 428

Rendelési idő: hétfő, szerda, péntek: 8-12 óráig, kedd, csütörtök: 13-15 óráig

Gyermekorvos: dr. Fischer László (+3630 998 1187),

Rendelő: +3676 471 053

Rendelési idő: hétfő, szerda, péntek: 11-13 óráig,

kedd, csütörtök: 13-15 óráig

Katonatelepi védőnői szolgálat: Nagysolymosi Andrea

(+3630 590 1819) +3676 507 916

Csecsemő tanácsadás: dr. Fischer László (+3630 9981187),

Rendelő: +3676 471 503 minden kedden 12:30-13:00

Katonatelepi Fiókgyógyosztár: Kecskemét,

Katonatelep, Zsigmond F. u. 25/a.

Tel.: +3676 323 188

Nyitvatartási idő: hétfő, szerda, péntek: 8-13 óráig,

kedd, csütörtök: 13-18 óráig

KÖZÉRDEKŰ ÉS SZOLGÁLTATÓI INFORMÁCIÓK

Magyar Posta Postapartner: Kecskemét, Katonatelep, Ezüstkő u. 1.

Tel.: +3630 995 6350 Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 11:00-13:00

Szálláshelyek: Jegenye Panzió:

Kecskemét, Katonatelep, Lombos u. 48. Tel. +3676 471 213

Kecskemét Katonatelepi üzletek, boltok:

Önért 1. Élelmiszerbolt / CBA, Kecskemét Katonatelep, Lugas sor 52.

Tel.: +3676 471 486

Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 6-18, szombat 6-12, vasárnap 6-11 óráig

Önért 2. Élelmiszerbolt / CBA, Kecskemét Katonatelep, Mályva u. 37.

Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 6-18, szombat 6-12, vasárnap 6-11 óráig

Kattints a Katonatelepi közügyek internetes oldalára: www.katonatelep.hu